

ПОНЯТТЯ ТА ЗНАЧЕННЯ ПРИНЦИПІВ НАДАННЯ СОЦІАЛЬНОЇ ДОПОМОГИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Сергій Юрійович АЛФЬОРОВ,

*аспірант Харківського національного
університету внутрішніх справ*

В умовах сьогодення, важливим завданням законодавця є створення умов, за яких громадяни матимуть можливість отримувати належний рівень соціальної допомоги. Зазначене є особливо актуальним в контексті ведення повномасштабної війни та зростання кількості людей, які даної допомоги потребують. При цьому відповідна діяльність будується на системі відправних начал, вихідних ідей, які прийнято називати принципами. Так, принципи – це керівні ідеї, які мають важливе значення для ефективного функціонування всієї системи норм цієї галузі права. За допомогою принципів не тільки формулюється сучасний державний підхід до правового регулювання сфери соціального забезпечення, а й визначається суть майбутніх правових норм. Принципи – це ідеї, виражені у формі правової норми. Це означає, що принципи є правовими приписами, причому приписами обов'язковими [1, с. 54].

О.Б. Киричок вказує, що у філософській науці «принципи» – це загальні вимоги до побудови теорії, сформульовані як основа, що лежать в основі певної сукупності фактів. При характеристиці різноманітних систем принципи відображають як суттєві характеристики, що відповідають за правильне функціонування системи, без яких вона не виконувала б свого призначення [2, с.293]. В.Я. Малиновський цілком справедливо акцентує увагу на тому, що принципи – це специфічне поняття, змістом якого є не стільки сама закономірність, відносини, взаємозв'язок, скільки наше знання про них. Вони являють собою результат узагальнення людьми об'єктивно чинних законів і закономірностей, притаманних їм загальних рис, характерних фактів і ознак, які стають загальним началом їх діяльності. Принцип є результатом наукового пізнання, тому практична дія принципів не залежить від них самих, а повністю визначається ставленням до них людей [3, с. 191]

Досить розгорнутою є наукова позиція О.Є. Гаршиної, яка зазначає, що «принципи – це основоположну категорію, адже за своєю суттю він є началом, вихідною точкою, виступаючи тим первинним, з чого виводяться інші поняття. Саме принцип визначає уявлення про предмет або явище, в основі яких він закладений. Принцип – те ядро, яке органічно об'єднує навколо себе інші елементи. Ось чому, знаючи вихідні положення, на яких базується конкретний феномен, можна з легкістю пізнати його характеристики, визначити складові частини, особливості, закономірності тощо» [4, с.284]. Окрім того, авторка також вказує, що «принципи мають універсальний характер, адже будь-яка сфера буття володіє вихідними положеннями, які є її невід'ємною складовою. Вони (принципи) є тією категорією, через яку ведеться пізнання сутності будь-якого феномену. Це відбувається за

рахунок синтезу світового досвіду, узагальнення, в результаті чого відбувається звільнення від конкретного та часткового. Саме узагальнення дозволяє вивільнити загальні принципи з хаосу явищ, які їх затемнюють, уніфікувати й у «єдиній формулі» ототожнювати безліч різноманітних речей і подій. Базуючись на узагальненні, принцип здатний не тільки відображати рівень того, що було досягнуто, але й давати певний поштовх для проведення подальших пізнавальних дій, оскільки, як відомо, «без узагальнення не може бути пізнання». Проте у принципах відображаються лише найбільш важливі узагальнення. В їх основі лежать встановлені закономірності, тобто положення, які вже підтверджені історією розвитку та відображають об'єктивну реальність» [4, с.284-285].

Таким чином, під принципами надання соціальної допомоги в умовах воєнного стану найбільш доцільно розуміти відповідні начала, вихідні ідеї, які лежать в основі здійснення відповідної діяльності. Їх ключове призначення полягає у тому, щоб: а) забезпечити сталість та послідовність функціонування суб'єктів у досліджуваній сфері; б) визначити вектори розвитку соціальної підтримки; в) забезпечити створення ефективної системи підтримки населення, яка здатна швидко реагувати на зміни, викликані війною; г) створити передумови для реалізації мінімально необхідних умов для виживання та відновлення життя та здоров'я громадян, їх майна, тощо; г) сформуванню бази для надання адекватної, справедливої та цільової допомоги, що є критично важливим для підтримки соціальної стабільності та зменшення гуманітарних наслідків війни.

Список використаних джерел:

1. Бойко М. Д. Право соціального забезпечення України : навч. посіб. Київ : Олан, 2004. 312 с.
2. Киричок О.Б. Філософія : підручник для студентів вищих навчальних закладів.. Полтава : РВВ ПДАА, 2010. 381 с.
3. Малиновський В. Я. Державне управління : навч. посіб. Вид. 2-ге, доп. та перероб. К. : Атіка, 2003. 576 с.
4. Гаршина О. Є. Принцип як наукова категорія. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2012. № 1. С. 282-289. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvdv_s_2012_1_40